

שהרי גם הן נחשבות בכלל "כל התועבות", שענשן כרת.

נמצא, שעיקר חידושה של הברייתא הוא, שיש לימוד מיוחד בתורה, מיתור המילה "עליה", המלמד שגם במקום מצות יבום נאמר איסור של גילוי ערוה.

ועתה דנה הגמרא בחידוש הנלמד מהמילה "עליה".

טעמא דכתב רחמנא "עליה".

הא לאו הכי — הוה אמינא שאחות אשה מייבמת.

מאי טעמא? הכיצד הותר איסור הערוה?

דאמרינן: אתי מצות עשה של יבום ודחי איסור לא תעשה של עריות.

ומקשה הגמרא:

א. אימר דאמרינן "אתי עשה ודחי לא

תעשה", כשהמדובר בדחיית איסור לא תעשה גרידא.

אבל כשהמדובר בדחיית לא תעשה שיש בו כרת — מי דחי מצות עשה!?

ב. ותו, ועוד יש לנו לדעת: איסור לא תעשה גרידא — מנלן דמצות עשה דחי ליה?

ומבאר הגמרא תחילה את המקור לכך א-ד שעשה דוחה לא תעשה:

דכתיב [דברים כב] "לא תלבש שעטנז". ובסמוך לאיסור שעטנז נכתבה מצות ציצית, "גדילים תעשה לך".

ומסמיכות העשה ללאו, דרשינן שבא הכתוב ללמד כי מצות עשה של ציצית דוחה את הלאו. לפי שצריך לקשור חוטי צמר הצבועים תכלת כציצית לבגד של פשתים, ובכך נעשה הבגד כלאיים.⁽¹⁾

ואמר רבי אלעזר: זה שאנו דורשים משמעות פסוקים סמוכים מן התורה —

והגרי"ז שביאר שערוה אוסרת צרתה, אין הכונה שיש איסור חדש של צרת ערוה כדרך שביאר הפרי מגדים, אלא שהערוה מונעת את צרתה בתורת "איסור", ולא בתורת פטור.

והעיד הגר"נ פרצוביץ זצ"ל, כי שמע מפיו של הגר"ב ד, בעל הברכת שמואל, שהוא עצמו שאל את הגרי"ז האם כוונתו ליסוד של הפרי מגדים, שיש איסור חדש של צרת ערוה, וענהו שאין כוונתו לכך!

1. הלימוד שעשה דוחה לא תעשה מכלאים בציצית צריך ביאור לדעת רבינו תם, המתיר לבישת בגד שיש בו כלאיים בציצית גם בלילה, כשאינ מקיימים את המצוה, והורי דבר זה מוכיח

שכבר למדנו שיש אזהרה של ערות אשת אח עליה.

ותירץ שהתחדש כאן איסור חדש של צרת ערוה, ולגביו דנים על העונש.

אך מכל הראשונים משמע שלא כדבריו.

[אמנם המאירי לקמן כ א מנה את צרת ערוה במנין העריות, אך אין זו הוכחה שכונתו לערוה חדשה הנקראת צרת ערוה]

ויש לבאר, שיתכן והלימוד שיש בה עבירה של אשת אח, הוא לימוד לאסור את היבום שלה, אבל אינו מחזירה לכלל אשת אח שיש לה בנים, והיה מקום לומר שהיא עדיין פטורה מעונש! ולכן צריך ללמוד גם את עונש הכרת שלה.